

1^e Actualisatie 2019

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Doelstelling/opzet 1e Actualisatie 2019

In december 2018 kreeg u de P&C-kalender 2019 aangeboden. Deze kalender geeft weer welke P&C-documenten u wanneer aangeboden krijgt. Onderdeel van deze P&C-kalender is de voorliggende 1^e Actualisatie 2019. In deze 1^e Actualisatie vindt een bijstelling van het lopende begrotingsjaar 2019 plaats. Het document is conform de vastgestelde uitgangspunten een rapportage op afwijkingen en geen voortgangsrapportage.

Informatie per programma

In de door u vastgestelde financiële verordening Gemeente Westland 2019 is opgenomen dat de tussentijdse rapportages het saldo van baten en lasten laten per programma laten zien. Per programma bestaat de financiële tabel daarvoor uit de volgende onderdelen:

1. *Saldo van het desbetreffende programma* inclusief de hierop door de raad reeds vastgestelde begrotingswijzingen (beginstand)
2. *Bedragen met effect op het begrotingssaldo*: Mutaties waarbij er een voordeel of nadeel ontstaat, hetgeen leidt tot bijstelling van het begrotingssaldo. Hierbij geldt dat mutaties die lager zijn dan de vastgestelde rapportagegrens (€ 50.000) niet verder worden toegelicht.
3. *Bedragen die leiden tot een bijstelling van het programmatotaal maar geen effect op het begrotingssaldo hebben*. Het gaat in deze rubriek om technische mutaties:
 - a) Mutaties waarbij er sprake is van een neutraal verloop binnen de totale begroting. en er derhalve geen mutatie in het begrotingssaldo plaatsvindt. Bijvoorbeeld verrekening tussen programma's;
 - b) Mutaties die worden gedekt door een aanspraak op concernstelposten. Hoofdzakelijk gaat het daarbij om aanspraak op de stelpost inflatie
 - c) Mutaties waarbij er sprake is van een evenredige (en derhalve neutrale) mutatie in de reserves, die een nadeel of voordeel compenseert door respectievelijk een onttrekking of toevoeging aan de reservepositie. Uiteraard voor zover deze bijstelling past binnen de eerder door uw raad genomen besluiten.

Vanwege het technische karakter van onderdeel 3 is deze per programma op hoofdlijn weergegeven.

Resultaat 1e actualisatie 2019

Het saldo van deze 1^e actualisatie 2019 bedraagt afgerond **€ 1,562 mln. nadelig**. Hierdoor ontstaat het volgend verwacht rekeningresultaat 2019:

Saldo begroting (inclusief Uitvoeringsprogramma 2019)	€ 0,240 mln. (voordelig)
1e Actualisatie 2019	€ 1,562 mln. (nadelig)
Saldo na 1e actualisatie	€ 1,322 mln. (nadelig)

Belangrijkste oorzaken voor dit nadelige resultaat zijn enerzijds het tekort op afval (waarover u reeds eerder bent geïnformeerd) en de tegenvallende leges Wabo-opbrengsten welke per saldo leiden tot een nadeel van € 3 miljoen. Dit nadeel wordt gedeeltelijk gecompenseerd door het voordelige resultaat op het Financieel Meerjaren Perspectief 2019-2023 van € 2 miljoen dat met name ontstaat door een positief effect op kapitaallasten en dividenden.

Vervolgtraject 1e Actualisatie 2019

Wij bieden u deze 1e Actualisatie 2019 tegelijk met de Voorjaarsnota 2019 aan. Op onderdelen is

er ook een sterke verbinding tussen beide documenten omdat bepaalde ontwikkelingen zowel in 2019 als in meerjarenperspectief zichtbaar zijn. Daar waar daarvan sprake is, is dat duidelijk aangegeven. De formele besluitvorming over de 1^e Actualisatie 2019 vindt plaats in de raadsvergadering van 16 juli 2019.

1.2 Leeswijzer

Aansluitend aan dit beknopte inleidende hoofdstuk bevat hoofdstuk 2 het Financieel Meerjarenperspectief (FMP), waarin op basis van de bestaande begroting 2019 een technische doorrekening is gemaakt van het begrotingssaldo. Tevens bevat dit hoofdstuk op basis van de jaarrekening 2018 de jaarlijkse actualisatie van de bestedingsplannen waarin het in 2018 niet bestede deel van reserves (voor zover van toepassing en vallend binnen uw raadsbesluiten) beschikbaar wordt gesteld voor 2019.

Hoofdstuk 3 bevat de 1e Actualisatie 2019 per programma, waarin een bijstelling plaatsvindt van het begrotingsjaar 2019. Per programma is een resumé opgenomen, waarbij ook kort de structurele effecten van de opgenomen posten worden aangegeven. Deze zijn vervolgens verwerkt in de Voorjaarsnota 2019 die u tegelijk met dit document krijgt aangeboden.

2. *Financieel Meerjarenperspectief (FMP)*

Opzet FMP

Het FMP 2020-2023 is de financieel technische doorrekening van de vastgestelde begroting 2019-2022. Deze technische bijstelling betreft onder andere verwerking van actuele cijfers over rentestanden, indexering, loonontwikkeling, areaaluitbreiding en dividend. Ook is de laatst bekende informatie over de Algemene Uitkering gemeentefonds verwerkt (decembercirculaire 2018) en vindt een bijstelling van het investeringsprogramma plaats. De mutaties staan in onderstaande tabel opgenomen:

Omschrijving	Bedrag in €	
Saldo begroting 2019	V	240.000
Structureel effect ProRap 2018	N	252.500
Effect jaarrekening 2018 (deels structureel / deels 2019)	V	182.000
Areaaluitbreiding openbaar gebied	N	212.000
Actualisering Meerjarenbegroting	N	282.500
Investerings	N	95.184
Rente (financiering)	V	1.038.167
Reservemutaties i.v.m. bijstelling investeringen en rente	V	830.676
Investerings	V	1.773.659
Dividend	V	561.300
Stelpost afrekening ruimte Btw-compensatiefonds	N	60.000
Waterschapsverkiezingen	V	75.000
Algemene uitkering	V	15.000
Effect FMP	V	2.067.459
Saldo begroting 2019 na FMP	V	2.307.459

Actualisering meerjarenbegroting 2019-2023

De actualisering van de huidige meerjarenbegroting betreft de structurele doorwerking van de ProRap 2018 (met name een hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD Veilig Thuis) en de jaarrekening 2018 (hogere ozb-opbrengsten en specifiek voor 2019 nog lagere kosten leerlingenvervoer).

Daarnaast zijn in dit onderdeel de hogere onderhoudskosten verwerkt (€ 0,212 mln.) als gevolg van areaaluitbreiding van het openbaar gebied.

Investeringsen

Tegelijk met het opstellen van de jaarrekening 2018 stellen wij jaarlijks ook het meerjarige investeringsprogramma (MIP) bij. Voor zover het gaat om "technische" wijzigingen zoals verschuiving in tijd, vindt verwerking van de financiële effecten daarvan plaats in het FMP. Voor het effect dat zich op kapitaallasten voordoet, besloot u daarbij eerder een stelpost "sturen op kapitaallasten" in de begroting op te nemen. In de Voorjaarsnota 2019 gaan wij nader op die systematiek in. Deze stelpost is in 2019 volledig ingevuld. Naast deze invulling is de bijstelling van de kapitaallasten zodanig dat er een aanvullend positief resultaat ontstaat dat is verwerkt in het FMP. Verder ontstaan ook rentevoordelen in de financieringsmiddelen als gevolg van de aanhoudend lage rentestand. Dit vertaalt zich onder andere in een daling van het toe te rekenen rentepercentage aan grondexploitaties (van 1,46% naar 1,18%).

Een deel van de effecten zijn de wijzigingen in de kapitaallasten hebben ook een weerslag op de reserves.

Het betreft hierbij wijzigingen met betrekking tot o.a. de afvalverwerking en de wijziging in de kapitaallasten van de investeringen die gedekt worden door de reserves Maatschappelijk Nut / Economisch Nut:

Investeringsen afvalinzameling via reserve afval	€	-35.650
Investeringsen gedekt door aanwending van reserves	€	836.588
Rente verstrekte leningen via reserves starters-/blijversleningen	€	108.765
Opslagrente boekwaarde grondbanken via egaliseringsreserve grondbanken	€	-88.741
Overige kleine posten	€	<u>9.714</u>
Totaal	€	830.676

Dividend

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) maakte haar jaarcijfers over 2018 bekend.

De bank meldt dat over 2018 de winst daalde maar dat als gevolg van een verbeterde verhouding eigen vermogen / activa het dividendpercentage kan worden verhoogd van 37,5 procent naar 50 procent. Op basis hiervan ontvangt Westland € 485.300 meer dividend.

Voorts wordt het dividend van het waterbedrijf Evides structureel aangepast, aangezien de vorig jaar aangekondigde versterking van de solvabiliteitspositie ten laste van het uit te keren dividend niet langer door het waterbedrijf wordt nagestreefd.

Algemene uitkering

In de raadsinformatiebrief over de septembercirculaire meldden wij u al dat het accres (de groei van het gemeentefonds die mee "ademt" met de netto (gecorrigeerde) uitgaven van het rijk) lager uitvalt dan in de meicirculaire 2018 werd voorzien. Onlangs werd daarnaast bekend dat het Rijk in 2018 fors minder uitgaf dan geraamd. Dit leidt tot een verdere negatieve accresontwikkeling in 2019, die wordt ingeschat op € 750.000. Het werkelijke effect over 2018 wordt bekend via de meicirculaire 2019 waarover wij u via een separaat memo nog nader informeren.

Beide accresontwikkelingen komen ten laste van de eerder uit de accressen gevormde stelpost IBP (Inter Bestuurlijk Programma). Daarmee heeft de neerwaartse bijstelling van het accres geen negatief effect op het begrotingssaldo. Op basis hiervan is het verloop van deze stelpost in 2019 als volgt:

Opgenomen stelpost na UP 2019	€ 1.330.000
Accresontwikkeling septembercirculaire	€ -430.000
<u>Accresontwikkeling door onderbesteding Rijk</u>	<u>€ -750.000</u>
Bijgestelde stelpost	€ 150.000

Het restant van de stelpost (ad € 150.000) wordt elders in deze actualisatie aangewend (zie programma Algemene Dekkingsmiddelen).

Wel tot een nadeel leidt de al bij de septembercirculaire aangekondigde verlaging van de stelpost "voorschot afrekening Btw-compensatiefonds" met € 60.000. De stelpost bedraagt hierna dan nog € 565.000.

Tot slot is in de decembercirculaire 2018 opgenomen dat wij een vergoeding ontvangen voor de gehouden waterschapsverkiezingen. De vergoeding voor Westland wordt geraamd op € 75.000. De hier tegenoverstaande gemeentelijke kosten zijn opgenomen in de 1^e actualisatie (zie programma Bestuur en Veiligheid)

Recapitulatie FMP

Voor 2019 is sprake van een voordeel van ruim € 2 miljoen. Belangrijkste oorzaak hiervoor is de bijstelling van de kapitaallasten / financieringsresultaat. De structurele effecten zijn verwerkt in het onderdeel FMP zoals ook in de Voorjaarsnota 2019 opgenomen.

Actualisatie bestedingsplannen

Het is gangbare systematiek dat wij jaarlijks op basis van de daadwerkelijke uitgaven in de jaarrekening (i.c. de jaarrekening 2018) het niet bestede deel van de reeds door u besloten stortingen/onttrekkingen aan de reserves verwerken in het eerstvolgende begrotingsjaar. Deze stortingen en onttrekkingen passen daarbij uiteraard binnen het doel waarvoor de reserve door uw raad is gevormd en eerdere besluitvorming van u. Het betreffen dus uitsluitend wijzigingen door verschuiving tussen jaren en aanpassing aan de werkelijke bestedingen in geval van open-einde regelingen et cetera.

Onderstaande tabel laat zien welke in 2018 geraamde reservemutaties nu aanvullend in 2019 worden verwerkt:

	Omschrijving	Bedrag in €
1.	Reserve regionale verkeersprojecten	66.500
2.	Reserve Sociaal Domein	1.074.034
3.	Reserve Afval	305.129
4.	Reserve Greenport	158.399
5.	Reserve Volkshuisvesting	276.212
6.	Reserve Vastgoed	198.872
7.	Reserve Sociaal maatschappelijke visie	114.495
8.	Reserve Werk en Inkomen	90.755
9.	Reserve Waterproblematiek	97.538
10.	Reservemutaties < € 50.000	65.680
	Totaal	2.447.614

Ad 1 Reserve verkeersprojecten € 66.500:

- € 51.500 t.b.v. bewaken fietsenstalling Naaldwijk in de vorm van Biesieklette. Deze is pas in 2019 gerealiseerd;

- € 15.000 betreft restantbudget fietsenstalling 's-Gravenzande.

Ad 2 Reserve Sociaal Domein € 1.074.034:

- € 214.684 t.b.v. "Voorkomen is beter dan genezen- Westland Gezond". Is overheveling uit ProRap 2018. Het betreft restanten van incidentele budgetten 2018 SBK, die door de Raad zijn vastgesteld bij het uitvoeringsprogramma kernachtig sociaal;
- € 127.687 t.b.v. "Erbij horen en meedoen- van ontmoeting tot participatie"; Bij de ProRap 2018 is dit reeds aangekondigd;
- € 70.453 t.b.v. "Erbij horen en meedoen- burgerinitiatieven". is overheveling uit ProRap 2018;
- € 240.000 t.b.v. "Samen komen we verder- Innovatiefonds". Is overheveling uit ProRap 2018;
- € 289.660 t.b.v. Programma Organisatie- leiding en algemene ondersteuning. Is overheveling uit ProRap 2018;
- € 62.267 t.b.v. Invoering decentralisatie;
- € 25.000 t.b.v. "Samen komen we verder"- betrekken van partners bij transformatie;
- € 44.103 t.b.v. SBK Investeringsubsidies sportverenigingen.

Ad 3 Reserve Afval € 305.129:

- Kosten ten behoeve van digitaliseren

Ad 4 Reserve Greenport € 158.399:

- € 118.000 betreft opgevoerde kosten Learning community; Dit is het restantbudget van de Westlandagenda waarover een eindrapportage aan het college is voorgelegd. In de hier bijgevoegde collegenota is aangekondigd dat dit bedrag via de 1^e actualisatie gemuteerd zou worden. Begeleidend inhoudelijk voorstel voor besluitvorming is in voorbereiding;
- € 40.400 betreft uitvoering van de beleidsnota Economie.

Ad 5 Reserve Volkshuisvesting € 276.212:

- € 250.000 betreft een oude verplichting voor 22 groepswoningen 's-Gravenzandseweg (bedrag afhankelijk van aantal sociale woningen);
- € 26.200 betreft Communicatiemaatregelen m.b.t. de woningmarkt.

Ad 6 Reserve vastgoed € 198.872:

- De bestemmingsreserve vastgoed wordt gebruikt voor efficiënt beheer van het gemeentelijk vastgoed en het (door)ontwikkelen van een vastgoedorganisatie. Met de beschikbare middelen wordt uitvoering gegeven aan het vastgoedbeleid (beheerplan, multifunctioneel gebruik, verkoop van vastgoed, harmonisatie tarieven etc.). De mutatie van € 198.000 betreft hier de overheveling van het restant krediet naar 2019 dat nog niet is besteed volgens plan.

Ad 7 Reserve Sociaal Maatschappelijke visie € 114.495:

- Centrum voor Jeugd en Gezin Woerdblokeiland

Ad 8 Reserve Werk en inkomen € 90.755:

- € 62.267 t.b.v. Invoering decentralisatie;
- € 28.488 t.b.v. extra capaciteit inkomen.

Ad 9 Reserve Waterproblematiek € 97.538:

- € 16.000 betreft de lopende EU subsidieregeling SPONGE;
- € 13.200 betreft Monitoring floating Life incl. vismonitoring. In 1^e actualisatie is dit bedrag verlaagd met € 3.200, dus per saldo resteert € 10.000;
- € 68.300 betreft diverse maatregelen in het kader van waterproblematiek.

3. Actualisatie 2019

Inleiding

In dit onderdeel vindt de bijstelling van de begrotingsprogramma's plaats. Daarbij volgen wij per programma de indeling zoals in de inleiding weergegeven en sluit ieder programma af met een kort afrondend totaalbeeld.

Mutaties per programma

A: Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	N	16.442.391
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Vastgoedmutaties door verkoop	V	97.913
2.	Aanbestedingsvoordeel velden	V	84.313
3.	Programmamanagement arbeidsmigranten	N	80.000
4.	Vervangen gymtoestellen	N	189.000
5.	Visie transformatiegebied Wateringen	N	50.000
6.	Warmte Systeem Westland	N	500.000
7.	Posten < € 50.000	N	165.660
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	802.434
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	N	228.271
b.	Neutrale indexeringen (t.l.v. stelpost)	N	86.548
c.	Neutraal via reserves	V	187.296
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	127.523
	Saldo programma gewijzigde begroting	N	17.372.348

1 Vastgoedmutaties door verkoop

De gemeente kent een dynamische vastgoedportefeuille waarbij er sprake is van aan- en verkoop van objecten. Voor de verkoop van vastgoed verwachten wij in 2019 per saldo een netto opbrengst van € 97.913:

- De raming betreft een verkoop aan Prinsenland Ontwikkeling B.V van een perceel grond aan de locatie Burgemeester Hoogenboomstraat te Honselersdijk voor een bedrag van € 127.000. De hiervoor geraamde kosten bedragen € 10.000.
- Voor overige mutaties als gevolg van wijziging/stopzetting gebruik vastgoed (Rozemarijn Wateringen, 's Gravenzandseweg 38 Naaldwijk, Hoekstraat 86 Wateringen) worden kosten geraamd van € 19.087.

2 Aanbestedingsvoordeel velden

Het dagelijks onderhoud van de sportparken is begin dit jaar opnieuw aanbesteed op basis van een beeldkwaliteitsbestek. De aannemer krijgt zelf de regie over het onderhoud aan de velden, het omliggende groen en de wegen met als voorwaarde dat het blijft voldoen aan de gestelde kwaliteit. De aanbesteding leverde een voordeel op waardoor wij de huidige raming voor het onderhoud verlagen.

3 Programmamanagement arbeidsmigranten

Voor de huisvesting van arbeidsmigranten is een traject gestart met als doel te voorzien in de huisvesting van arbeidsmigranten voor de middellange en lange termijn (10 jaar en verder). Inmiddels is het ontwikkelkader arbeidsmigranten vastgesteld door de raad en is het

daarbij vooral aan initiatiefnemers om hier uitvoering aan te geven. Hierover is de gemeente in goed overleg met de betrokken partijen. Met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten ziet het college zich daarbij geconfronteerd met vraagstukken die de huisvestingsopgave voor de korte, middellange en lange termijn raken, welke in samenhang en daadkracht moeten worden aangepakt om de huisvestingsopgave goed te kunnen realiseren. Het gaat hierbij om een intensivering/uitbreiding van en samenhangende sturing op bestaande opdrachten. Dit vergt meer dan het opereren vanuit een beleidskader alleen. Programmamanagement zal worden ingezet om het vraagstuk van de korte termijnhuisvesting voor arbeidsmigranten in relatie tot de totale woonopgave voor WL op te pakken. Meer concreet worden daarbij handhavingsvraagstukken, het tegengaan van arbeidsuitbuiting, duidelijkheid over kamergewijze verhuur en splitsing in appartementen, samenwerking met andere overheden etc. met elkaar verbonden.

4. Vervangen gymtoestellen

De gemeente is verantwoordelijk voor de inventaris benodigd voor de basisinrichting voor het geven van onderwijsgymnastiek. Toestellen van verenigingen die 's avonds in een gymzaal sporten zijn een verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf. Voor de vervanging van deze toestellen in de jaren 2019-2020 is budget noodzakelijk. Het betreft dan de vervanging van gymtoestellen voor 5 gemeentelijke gymzalen (Diamant, Oudeland, Wollegras, Heenweg en De Vang). Ook komt de vervanging van de inventaris van de sporthallen die Optisport voor ons beheert (Vreeloo, Westlandhal en gymzaal Achterlaantje) voor rekening van de gemeente. In 2019 ramen wij een bedrag van € 189.000, dit is onderdeel van de Voorjaarsnota 2019.

5. Visie transformatiegebied Wateringen

Wij willen een gebiedsvisie voor het transformatiegebied Wateringen opstellen waarvoor onderzoek moet plaatsvinden zoals verkeersonderzoeken en milieuzonering. Aan de hand van de uitkomsten van deze onderzoeken kunnen wij een stedenbouwkundig plan maken. Onderzoekskosten ramen wij op € 50.000.

6. Warmte Systeem Westland

Op basis van de uitgesproken ambitie van uw gemeenteraad kiezen wij in het komende Westland Energie Akkoord voor versnelling van de energietransitie voor het gehele Westland, samen met burgers, glastuinbouw, bedrijven en samenwerkingspartners. Dat betekent dat we streven naar Westland energieneutraal in 2040. In de Voorjaarsnota 2019 ramen wij daarvoor een noodzakelijk, structureel budget. Vooruitlopend daarop is een 2019 al een aantal activiteiten noodzakelijk waarvoor een bedrag van € 0,5 miljoen wordt opgenomen. Een gedeelte van deze kosten kunnen worden gedekt door aanwending van het restant van de stelpost IBP ad € 150.000.

Recapitulatie Economische en Ruimtelijke ontwikkeling

Voor 2019 is sprake van een nadeel van € 0,86 miljoen. Dit bedrag wordt hoofdzakelijk verklaard door de kosten voor de energietransitie en vervanging gymtoestellen. Beide onderwerpen kennen ook doorwerking naar 2020 en verder en zijn tevens opgenomen in de Voorjaarsnota 2019.

B: Sterke Samenleving

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	N	27.519.612
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Onderwijshuisvesting	N	134.545
2.	Sociaal cultureel werk	V	50.000
3.	Lokaal gezondheidsbeleid	V	55.000
4.	Posten < € 50.000	N	10.000
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	39.545
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	V	218.481
b.	Neutrale indexeringen t.l.v. stelpost	N	88.285
c.	Neutraal via reserves	N	469.000
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	338.804
	Saldo programma gewijzigde begroting	N	27.897.961

1 Onderwijshuisvesting

Eerder presenteerden wij aan u het Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs (IHP) voor de komende jaren. Daarin is een aantal scenario's beschreven.

Het zogenaamde 0-scenario betreft activiteiten die vanwege de wettelijke zorgplicht uitgevoerd moeten worden. Deze zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2019 waarbij voor 2019 de volgende onderwerpen urgent zijn:

1. Eerste inrichting en meubilair voor de 3e groep Herman Broerencollege en 16e groep Montessorischool in Monster. Bij uitbreiding heeft een school eenmalig recht op het normbedrag voor eerste inrichting en meubilair. Totaal is er een bedrag nodig van € 30.000.
2. Voor gebouwaanpassingen bij de Godfried Bomansschool is € 30.000 nodig.
3. Het pand Madeweg 1 te Monster (vm. ISW) is aan de gemeente terug geleverd. Ten behoeve van de exploitatie van het pand is jaarlijks € 8.000 nodig.

Daarnaast is er sprake van hogere lasten bij de interne uitbreiding (inclusief eerste inrichting) van de Montessorischool te Monster. Dit vraagt een aanvullend budget van € 66.545

2 Overschot Sociaal cultureel werk

Op de budgetten van het Sociaal Cultureel werk is een aantal kleinere voordelen ontstaan. Dit betekent een incidenteel voordeel voor 2019.

3 Overschot lokaal gezondheidsbeleid

Het budget voor het Lokaal gezondheidsbeleid kent een onderbesteding doordat er minder activiteiten dan geraamd plaats vinden. Het voordeel dat daarvoor ontstaat is in 2019 afgeraamd en wordt meerjarig gezien in de context van de olopende tekorten in het Sociaal Domein.

Recapitulatie Sterke Samenleving

Voor 2019 is sprake van een nadeel van € 0,04 miljoen, verklaard door de kosten voor onderwijshuisvesting en voordelen op sociaal cultureel werk en lokaal gezondheidsbeleid. De meerjarige kosten voor onderwijshuisvesting zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2019. De voordelen op Sociaal Cultureel Werk en Gezondheidszorg zijn in meerjarig perspectief betrokken bij de tekorten op het Sociaal Domein.

C: Ondersteuning, Zorg en Participatie

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	N	62.395.754
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	BUIG (systematiek)	N	67.113
2.	H4 netwerksamenwerking	N	108.000
3.	Schuldhelpverlening	N	149.000
4.	Posten < € 50.000	N	33.000
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	357.113
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	N	24.955
b.	Neutrale indexeringen t.l.v. stelpost	N	309.378
c.	Neutraal via reserves	V	104.800
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	229.573
	Saldo programma gewijzigde begroting	N	62.982.400

1 BUIG (systematiek)

Met ingang van de begroting 2014 worden de inkomsten en uitgaven Wet BUIG nagenoeg budgettair neutraal opgenomen inclusief een risico-opslag van 3%.

Het voorlopige budget voor 2019 is € 2.237.099 hoger dan in de begroting is opgenomen, zodat er een nadeel ontstaat op de risico-opslag van € 67.113. Wij beraden ons op een nieuwe systematiek voor deze risico's waarvoor wij u in de begroting 2020 een voorstel aanbieden.

2 H4 netwerksamenwerking

Ten behoeve van de regionale samenwerking H4 worden de kosten voor de ondersteuning van de netwerksamenwerking verrekend onder de deelnemende gemeenten. Deze ondersteuningskosten betreffen inzet van (externe) capaciteit voor bijeenkomsten, projecten, vergaderlocaties, onderzoek, etc. Hiervoor is een aanvullend bedrag nodig welke ook in de Voorjaarsnota 2019 is opgenomen.

3 Schuldhelpverlening

Het aantal cliënten schuldhelpverlening blijft op een hoog niveau. De eerder verwachte daling in verband met verbeterde economische vooruitzichten doet zich niet voor. Dat zorgt ervoor dat het voor de uitvoeringskosten benodigde budget moet worden gehandhaafd op het niveau van 2018 en verder. De structurele effecten verwerkten wij in de Voorjaarsnota 2019.

Sociaal Domein

Wij gaan er van uit dat voor het Sociaal Domein in de komende jaren netto een structureel extra budget van € 7 miljoen nodig is. De grootste wijziging bij het Sociaal Domein betreft het tekort op de jeugdzorg. De jaarrekening 2018 laat zien dat deze tekorten fors oplopen. Via een herijking van en binnen het sociaal domein en andere actieprogramma's zetten wij overigens stevig in op verlaging van dat tekort, waarbij behoud van de kwaliteit van de zorgverlening voorop staat. In deze 1° actualisatie wordt het batig saldo bij de Sociale werkvoorziening ad € 1,2 mln. budgettair neutraal toegevoegd aan de middelen voor jeugdzorg. In dit jaar is –als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma 2019, maatregel 28– ruim € 3,5 mln. geraamd voor resultaatsturing Wmo en jeugdhulp (ten laste van de reserve Sociaal Domein). In de ProRap 2019 zal op basis van actuele cijfers de concrete verwerking van de verschillende onderdelen binnen het Sociaal Domein plaatsvinden.

Wmo

Per 1-1-2019 is een nieuwe, resultaatgerichte werkwijze ingevoerd voor de Wmo. In april 2019 zijn signalen uit de samenleving gekomen dat de daaraan verbonden herindicaties voor de huishoudelijke hulp in de Wmo onrust veroorzaken onder de inwoners die al eerder huishoudelijke hulp ontvingen. Om die reden heeft het college in overleg met de gemeenteraad besloten de herindicatie-operatie op te schorten en een onderzoek in te stellen naar de oorzaak van de onrust, alsmede naar de werking van de nieuwe werkwijze. Aan de gemeenteraad is al gemeld dat dit financiële consequenties zal hebben, zowel vanwege het stopzetten van de herindicaties als het in te stellen onderzoek, alsmede de mogelijke aanvullende maatregelen die kunnen worden voorgesteld om de knelpunten op te lossen. De gevallen die we niet kunnen oplossen met maatwerk worden tijdelijk 'geparkeerd'. Met die gevallen gaan we terug naar de raad met mogelijke maatregelen.

Op dit moment is nog geen inschatting te maken van de omvang van de financiële gevolgen voor de gemeente.

Leerlingenvervoer

Enkele weken terug is een deel van De Roo failliet verklaard. Onder het faillissement vallen de contracten betreffende het leerlingenvervoer/jeugdhelpvervoer.

Dit betekent dat er op zeer kort termijn een partij moet worden gevonden die deze contracten/werkzaamheden over gaat.

Dit geeft echter wel een risico op financiële consequenties. De eventuele meerkosten zullen verwerkt worden in de ProRap 2019.

Recapitulatie Ondersteuning, Zorg en Participatie

Voor 2019 is sprake van een nadeel van € 0,36 miljoen, hoofdzakelijk verklaard door hogere kosten voor schuldhulpverlening en de H4-samenwerking. De structurele effecten van deze mutaties zijn ook in de Voorjaarsnota 2019 opgenomen.

D: Fysieke Leefomgeving

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	N	32.150.457
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Aanbestedingsnadeel strand	N	50.000
2.	Inkomsten omgevingsvergunning Wabo	N	600.000
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	650.000
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	V	5.662
b.	Neutrale indexeringen t.l.v. stelpost	N	355.872
c.	Neutraal via reserves	N	3.200
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	353.410
	Saldo programma gewijzigde begroting	N	33.153.867

4 Aanbestedingsnadeel strand

De aanbesteding van het onderhoud van het strand is hoger uitgevallen dan was ingeschat. Om ook de buiten het contract vallen werkzaamheden zoals het verplaatsen van objecten, extra vervuiling door evenementen, schilderwerkzaamheden van de trapbalustrade, vervangen vlaggenmasten etc. te kunnen blijven uitvoeren is een bijraming van € 50.000 noodzakelijk.

5 Inkomsten omgevingsvergunning

De afgelopen jaren zagen we een sterke stijging van het aantal aanvragen en daarmee opbrengsten leges Wabo. Op basis van destijds bekende cijfers is in de begroting 2019-2022 een verdere stijging geprognosticeerd en zijn de verwachte inkomsten aanzienlijk verhoogd. Eind 2018 en het eerste kwartaal 2019 laten zien dat de verwachte groei niet doorzet. Dit is een landelijke trend. Belangrijke oorzaak is de grote vraag waaraan bouwbedrijven en toeleveranciers niet kunnen voldoen. Dit zorgt ervoor dat we een deel van de eerder verwachte meeropbrengsten moeten aframen met € 1.000.000. Conform de eerder afgesproken 'trap op, trap af'-systematiek betekent dit dat een deel van de lagere inkomsten ook leidt tot lagere uitvoeringslasten (€ 400.000)

Recapitulatie Fysieke leefomgeving

Voor 2019 is sprake van een nadeel van € 0,65 miljoen, verklaard door de lagere leges voor omgevingsvergunningen (eveneens verwerkt in de Voorjaarsnota) en een aanbestedingsnadeel van € 0,05 miljoen op de schoonmaakkosten voor het strand.

F: Dienstverlening en Belastingen

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	V	10.723.992
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Afvalverwerking	N	1.853.500
2	Posten < € 50.000	V	21.981
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	1.831.519
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	N	19.140
b.	Indexeringen t.l.v. stelpost	N	16.025
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	35.165
	Saldo gewijzigde begroting	V	8.857.308

1 Afvalverwerking

Eerder bent u al geïnformeerd over de hogere verwerkings- en inzamelkosten en hogere belastingen welke leiden tot een tekort op de afvalinzameling. Deze kunnen niet meer gedekt worden uit de egalisatiereserve afval. Ook een tariefsaanpassing is in 2019 niet meer mogelijk. Dit leidt tot het genoemde nadeel in 2019. Voor 2020 leggen wij u via de Voorjaarsnota 2019 een voorstel voor hoe hiermee structureel om te gaan.

Recapitulatie Dienstverlening en Belastingen

Voor 2019 is sprake van een nadeel van € 1,8 miljoen, hoofdzakelijk verklaard door de niet te dekken kosten voor de afvalverwerking binnen het gesloten circuit. In de Voorjaarsnota 2019 bieden wij u een voorstel aan hoe hiermee structureel om te gaan.

G: Bestuur en Veiligheid

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	N	19.642.599
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Verkiezingen	N	75.000
2.	Posten < € 50.000	N	78.000
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	153.000
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	N	18.025
b.	Neutrale Indexeringen t.l.v. stelpost	N	109.284
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	127.309
	Saldo gewijzigde begroting	N	19.922.908

1 Verkiezingen

Via de decembercirculaire 2018 van het Gemeentefonds wordt een vergoeding uitgekeerd voor de gemeentelijke organisatiekosten van de waterschapsverkiezingen. Deze is verwerkt in het FMP.

Recapitulatie Bestuur en Veiligheid

Voor 2019 is sprake van een nadeel van € 0,15 miljoen, hoofdzakelijk verklaard door de incidentele kosten waterschapsverkiezingen (€ 0,07) en de structureel hogere storting (€ 0,04) voor pensioenverplichting van (oud)wethouders. De structurele effecten zijn verwerkt in de Voorjaarsnota.

Overhead

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	N	34.187.524
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Posten < € 50.000	N	16.200
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	N	16.200
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	N	1.752
b.	Indexeringen t.l.v. stelpost	N	57.500
c.	Neutraal via reserves	V	617.327
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	558.075
	Saldo gewijzigde begroting	N	33.645.649

Recapitulatie Overhead

Voor 2019 is de mutatie beperkt

Algemene dekkingsmiddelen

	Omschrijving		Bedrag in €
	Saldo begroting incl. wijzigingen	V	169.664.195
	Mutaties 1° actualisatie 2019 met financieel effect:		
1.	Stelpost IBP	V	150.000
	Totaal mutaties met financieel effect op begrotingssaldo	V	150.000
	Neutrale / technische mutaties		
a.	Neutraal binnen begroting	V	68.000
b.	Neutrale indexeringen t.l.v. stelpost	V	1.022.892
	Totaal mutaties zonder financieel effect op begrotingssaldo	N	1.090.892
	Saldo gewijzigde begroting	V	170.905.087

1 Stelpost Interbestuurlijk Programma (IBP)

Het restant van de stelpost Interbestuurlijk Programma (IBP) ad € 150.000 valt vrij ter gedeeltelijke dekking van de kosten voor de energietransitie (zie progr. Econ. en Ruimtelijke ontwikkeling).

b. Neutrale indexeringen t.l.v. stelpost

Bij de diverse programma's is aangegeven dat er mutaties zijn die verband houden met indexering van budgetten. Deze worden gedekt door de stelpost die daarvoor beschikbaar is. In hoofdzaak gaat het hierbij om 3 categorieën:

Subsidies

Jaarlijks worden de gesubsidieerde instellingen gecompenseerd voor de loon- en prijsstijgingen (de inflatie). De compensatie wordt gebaseerd op de afgesloten Cao van de desbetreffende sector en op basis van de consumentenprijsindex. Vanuit de stelpost inflatie wordt in de dekking van deze stijgingen voorzien.

Inflatie Grond, Weg, Waterbouw (GWW)-sector

De budgetten voor onderhoud buitenruimte (in totaal ruim € 20 miljoen) worden verhoogd voor de inflatiestijging waarvan sprake is.

Overig

Op basis van regionale afspraken kunnen Gemeenschappelijke regelingen aanspraak maken op indexering van de gemeentelijke bijdragen voor inflatie. Voorts kunnen ook gemeentelijke budgetten die niet vallen onder de GWW-sector aanspraak maken op inflatievergoeding.

Onderstaande tabel geeft weer welke bedragen daarvoor in de verschillende programma's zijn opgenomen:

Indexering	Subsidies	GWW-sector	Overig	Totaal
Economische en Ruimtelijke ontwikkeling		€ 86.548		€ 86.548
Sterke Samenleving	€ 85.005	€ 3.280		€ 88.285
Ondersteuning, Zorg en Participatie	€ 309.378			€ 309.378
Fysieke Leefomgeving		€ 355.872		€ 355.872
Dienstverlening en Belastingen		€ 16.025		€ 16.025
Bestuur en Veiligheid		€ 3.084	€ 106.200	€ 109.284
Overhead			€ 57.500	€ 57.500
Totaal	€ 394.383	€ 464.809	€ 163.700	€ 1.022.892

Recapitulatie Algemene Dekkingsmiddelen

Voor 2019 betreft het voordelig saldo vanwege een vrijval van de stelpost IBP (€ 0,15) ter gedeeltelijke dekking van de kosten van de energietransitie. Ook in de Voorjaarsnota 2019 wordt de stelpost IBP voor dat doel ingezet.

Reserves

	Omschrijving		Bedrag
	Saldo begroting incl. wijzigingen	V	12.190.150
	Mutaties 1° actualisatie 2019:		
1.	Economische en Ruimtelijke ontwikkeling	N	187.296
2.	Sterke Samenleving	V	469.000
3.	Ondersteuning, Zorg en Participatie	N	104.800
4.	Fysieke Leefomgeving	V	3.200
5.	Overhead	N	617.327
6.	Algemene middelen: Vrijval reserve FES	V	75.550
7.	Posten < € 50.000	N	4.812
	Totaal reservemutaties	N	366.485
	Saldo gewijzigde begroting	V	11.823.665

Hierna volgt per programma een toelichting op de reservemutaties > € 50.000.

1 Economische en Ruimtelijke ontwikkeling

Bouwgrondexploitatie (V € 804.846)

De mutaties in de bouwgrondexploitatie zijn voor de begroting inclusief reservemutaties per saldo budgettair neutraal. Dit omdat een eventueel nadeel of voordeel leidt tot een mutatie op de boekwaarde (die is opgenomen op de balans). Het resultaat op de grondexploitatie ontstaat uiteindelijk als een complex is afgewikkeld en er "winst" of "verlies" moet worden genomen.

De voornaamste mutaties zijn:

- € 500.000 Afdracht complex Liermolen in reserve Bovenwijkse Voorziening naar 2020;
- € 304.846 Lagere storting in algemene reserve door tussentijdse winstneming in 2018

Via het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkeling (MPG) informeren wij u gedetailleerd over de voortgang en resultaten van de grondexploitaties.

Reserve Omgevingswet (N € 1.017.810)

Er vindt een verschuiving plaats van de te maken van kosten voor invoering van de omgevingswet van 2019 naar 2020.

Waterproblematiek (V € 66.000)

De storting in de reserve van de EU-subsidieregeling SPONGE wordt met € 66.000 bijgesteld.

Duurzaamheidsfonds (N € 297.000)

In de begrotingsraad van 6 november 2018 is de zogenoemde motie "terugdraaien ten onrechte overheveling reserve Sociaal Domein naar Duurzaamheidsfonds reconstructie glastuinbouw" aangenomen waarin ons college werd opgedragen om een bedrag van € 250.000 toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein (ten laste van de reserve Duurzaamheidsfonds). Ons college heeft in genoemde begrotingsraad reeds aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de motie. Ter uitvoering van de motie wordt in deze 1e Actualisatie deze storting daadwerkelijk geraamd.

Voorts vindt er een verschuiving plaats van de te maken van kosten van 2019 naar 2021.

Dekking kapitaallasten Isolatiemaatregelen Maasdijk (V € 250.000)

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de isolatiemaatregelen Maasdijk wordt een bedrag onttrokken van € 250.000 aan de reserve Maatschappelijk Nut.

Stimuleringsregeling Duurzame energie (N € 50.000)

Er vindt een verschuiving plaats van de te maken van kosten van 2019 naar 2020.

2 Sterke Samenleving

Sociaal Domein (V € 469.000)

Ter dekking van de diverse kosten Sociaal Domein vinden aanvullende onttrekkingen aan de reserve Sociaal Domein plaats.

3 Ondersteuning, Zorg en Participatie

Vorming reserve Risicobeheersing sociaal domein onderdeel participatie (N € 808.100)

In 2018 heeft Patijnenburg BV het voordelige saldo over 2017 van € 808.100 teruggestort naar de gemeente. Bij het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening 2018 is dit ontvangen voordelige saldo gestort in de reserve Sociaal domein. Wij stellen voor dit bedrag te storten in een nieuw te vormen reserve voor Risicobeheersing sociaal domein onderdeel participatie.

Sociaal Domein (V € 516.100)

Ten behoeve van de vorming van de reserve Risicobeheersing sociaal domein onderdeel participatie is een bedrag van € 808.100 onttrokken aan de reserve Sociaal Domein. Daarnaast zijn enkele posten ad € 292.000 verschoven naar programma Sterke Samenleving in het kader van het SBK.

Werk en inkomen (V € 187.200)

Ten behoeve van de intensivering van de handhaving bij tijdelijke inkomensondersteuning aan burgers wordt in 2019 personeel ingehuurd. De kosten hiervoor worden gedekt uit de reserve Werk en Inkomen.

5 Overhead

Reserve Digitalisering (nieuw te vormen reserve)

De voor digitalisering geormerkte bedragen worden in deze reserve ondergebracht.

6 Algemene middelen

Vrijval FES reserve (V € 75.550)

De bestemmingsreserve Fonds Economische Structuurversterking-projecten (oorspronkelijk € 12 mln.) is in 2007 / 2008 ingesteld ter dekking van de gemeentelijke bijdragen in de FES1 (1e tranche), projecten Waalblok (ca. € 4,8 mln.) en Boomawatering (ca. € 6,9 mln.).

De laatste fase van Waalblok is vroegtijdig beëindigd omdat realisatie niet haalbaar was.

Van het resterende deel van de reserve is vervolgens conform besluitvorming in 2014 € 2,3 mln. aangewend ter dekking van de dubbelstrooksrotonde Wateringveldsche polder en voor de ROM/zuidvleugel. Uiteindelijk is een restant bedrag overgebleven van € 75.550. Dit bedrag kan nu vrijvallen en de reserve kan worden opgeheven.

Weerstandsvermogen

In de jaarrekening 2018 is conform de geldende systematiek het gemeentelijk risicoregister geactualiseerd. De benodigde weerstandscapaciteit bedroeg € 27,1 mln. De beschikbare weerstandscapaciteit is in de jaarstukken 2018 berekend op € 28,9 mln., bestaande uit de algemene reserve met het rekeningresultaat onder aftrek van de (aan uw raad voorgestelde) overheveling van budgetten.

De weerstandsratio ultimo 2018 is daarbij als gevolg hiervan te berekenen 1,07.

Rekening houdend met ons voorstel bij de jaarstukken om het restant van het rekeningresultaat ad € 2,8 mln. toe te voegen aan de reserve sociaal domein bedraagt de beschikbare

weerstandscapaciteit nog € 26,1 mln. waarna de weerstandsratio 0,96 bedraagt. In de door de raad vastgestelde Nota Reserves en voorzieningen is vastgelegd dat wordt uitgegaan van een weerstandsratio van 1,0. Om dit te bewerkstelligen stellen wij voor om geheel in lijn met de genoemde beleidsnota een bedrag van € 1,0 mln. in de reserve Versterking financiële soliditeit te oormerken als weerstandsvermogen. Het gaat in dit verband om een technische handeling waar geen middelen mee gemoeid zijn.

Investerings

In dit afrondende onderdeel vindt de bijstelling / raming van een aantal kredieten plaats. De bijbehorende kapitaallasten zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2019.

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)		Investering
1.	Vervanging materieel milieustraten	N	190.000
2.	Geluid reducerende maatregelen Heulweg (Kwintsheul)	N	128.000
3.	Brandveiligheid De Noviteit	N	91.000
4.	Isolatiemaatregelen Maasdijk	V	200.000
5.	Aankoop en sloop Fazantlaan 8, Honselersdijk	N	45.000

1 Vervangen materieel milieustraten (investering € 190.000)

Op de afvalbrenstations ABS Monster en Naaldwijk dienen nieuwe apparaten (persen) aangeschaft te worden. Deze zijn noodzakelijk om het afval te verwerken en zijn verbonden aan de functionaliteit van de milieustraat. Oude apparaten waren onveilig en zijn uit gebruik genomen. Deze periodieke vervanging van materieel milieustraten kost € 190.000. Dekking vindt plaats via het gesloten circuit afval.

2 Geluid reducerende maatregelen Heulweg te Kwintsheul (investering € 128.000)

De gemeente heeft in samenspraak met de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) een lijst met wegen opgesteld, waarlangs veel saneringswoningen zijn gelegen. Deze lijst is weergegeven in het EU actieplan geluid 2018-2023. Hier kan met subsidie van de rijksoverheid (ISV) geluidsarm asfalt worden toegepast. De geluidsreducerende maatregelen Heulweg betreft het aanbrengen van geluidsarm asfalt op de Heulweg (tussen Wateringen en Kwintsheul). De investering bedraagt € 300.000. Hiervan wordt € 172.000 gedekt door ISV-gelden. De resterende (netto) investering ad 128.000 komt ten laste van de Reserve Wegen.

3 Brandveiligheid De Noviteit (investering € 91.000)

Om aan de brandveiligheidsvoorschriften te voldoen, is een investering van € 91.000 noodzakelijk.

4 Isolatiemaatregelen Maasdijk (verlaging investering met € 200.000)

Bij de Kadernota 2019 is een bedrag beschikbaar gesteld van € 450.000 voor geluidbelasting Maasdijk. Dit betreft een investering inzake geluidsmaatregelen aan de woningen. Op basis van begrotingsvoorschriften (art. 61 van de BBV) kunnen bijdragen aan activa in eigendom van derden slechts worden afgeschreven als deze aan een aantal voorwaarden voldoen. In de praktijk blijkt niet aan alle voorwaarden te kunnen worden voldaan, zodat op het actief niet kan worden afgeschreven. Eveneens blijkt uit nader onderzoek dat de maatregelen noodzakelijk zijn voor 24 woningen in plaats van de geraamde 43 woningen. Gelet op het aantal woningen kan de investering teruggebracht worden naar € 250.000.

5 Aankoop en sloop Fazantlaan 8, Honselersdijk (aanvullende investering € 45.000)

In de raadsvergadering van 11 december 2018 is een krediet van € 455.000 beschikbaar gesteld voor de aankoop van de woning Fazantlaan 8 te Honselersdijk. In de begroting 2018 is een bedrag van € 500.000 gereserveerd voor de aankoop van de woning en de bijkomende kosten. Het resterende bedrag van € 45.000 (ter dekking van de sloopkosten) wordt via budgetoverheveling in de 1e actualisatie 2019 meegenomen. In het raadsvoorstel van 19 februari 2019 voor het beschikbaar stellen van krediet voor de uitvoering van centrumplan is deze overheveling reeds aangekondigd.

Recapitulatie Investerings

De investeringen worden per saldo verhoogd met € 0,2 miljoen. De budgettaire consequenties (de bijstelling van de kapitaallasten) vinden vanaf 2020 plaats (structureel circa € 0,04 miljoen) en zijn verwerkt in de Voorjaarnota 2019

Totaaltabel 1e Actualisatie 2019

De onderstaande tabel geeft de recapitulatie weer van de financiële mutaties zoals in deze 1^e Actualisatie 2019 opgenomen.

Omschrijving	Begroting incl. wijzigingen	FMP	Bestedingsplannen	Mutaties 1 ^e actualisatie	Gewijzigde begroting
Economische en Ruimtelijke ontwikkeling	N 16.442.391	N 158.888	N 818.932	N 929.957	N 18.350.168
Sterke Samenleving	N 27.519.612	N 3.561.348	N 1.136.301	N 378.349	N 32.595.610
Ondersteuning, Zorg en Participatie	N 62.395.754	V 3.484.789	N 142.983	N 586.646	N 59.640.594
Fysieke Leefomgeving	N 32.150.457	V 202.879	N 97.199	N 1.003.410	N 33.048.187
Dienstverlening en Belastingen	V 10.723.992	V 59.853		N 1.866.684	V 8.917.161
Bestuur en Veiligheid	N 19.642.599	V 196.050		N 280.309	N 19.726.858
Overhead	N 34.187.524	V 641.981	N 252.199	V 541.875	N 33.255.867
Algemene Dekkingsmiddelen	V 169.664.195	V 371.467		V 1.240.892	V 171.276.554
<i>Totaal programma's</i>	<i>N 11.950.150</i>	<i>V 1.236.783</i>	<i>N 2.447.614</i>	<i>N 3.262.588</i>	<i>N 16.423.569</i>
Mutaties reserves	V 12.190.150	V 830.676	V 2.447.614	N 366.485	V 15.101.955
Saldo	V 240.000	V 2.067.459	0	N 3.629.073	N 1.321.614

Saldo 1^e Actualisatie 2019

Het saldo van de 1^e Actualisatie 2019 wordt hoofdzakelijk verklaard door:

Saldo 1^e actualisatie 2019: € 1,6 miljoen nadelig

- Saldo FMP	€ 2,1 miljoen	voordelig
- Energietransitie	- 0,4 miljoen	nadelig
- Onderwijshuisvesting	- 0,1 miljoen	nadelig
- Vervangen gymtoestellen	- 0,2 miljoen	nadelig
- H4 netwerksamenwerking	- 0,1 miljoen	nadelig
- Schuldhulpverlening	- 0,1 miljoen	nadelig
- Afvalverwerking	- 1,9 miljoen	nadelig
- Omgevingsvergunningen Wabo	- 0,6 miljoen	nadelig
- Diverse posten	- 0,3 miljoen	nadelig
TOTAAL	€ 1,6 miljoen	nadelig